

Velja po pošti:

Za celo leto naprej K 26.—
za pol leta > 13.—
za četrti > 8.50
za en mesec > 2.20
za Nemčijo celetno > 29.—
za ostalo izkemstvo > 35.—

V upravnosti:

Za celo leto naprej K 22.40
za pol leta > 11.20
za četrti > 5.60
za en mesec > 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v.
na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III.
Rokopisi se ne vratajo; nefrankirana pošta se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Današnja številka obsega 6 strani.

Zemljiška odveza v Bosni.

Dunaj, 6. sušca 1910.

Današnja uradna »W. Ztg.« je objavila cesarjevo pismo na skupnega finančnega ministra barona Buriana. V tem pismu naroča vladar bosanski vladni, naj izdela in bosanskemu saboru predloži načrt zakona, ki omogoči in določi fakultativno zemljiško odvezo bosanskih in hercegovskih kmetov s pomočjo deželnih sredstev.

S tem pismom je slovesno označena prva in najvažnejša naloga bosanskega sabora, ki se snide meseca junija. Poravnana je tudi velika napaka, ki jo je bila pregrešila avstrijska vladna, ko je lani mažarski agrarni banki za Bosno dovolila nečuvence privilegije na škodo bosanskim kmetom. To vprašanje je pred letom v zbornici in sploh v javnosti vzdignilo mnogo prahu in Bienerthovi vladni skoraj prevrnile ministrske sedeže. Dne 10. sušca 1909 so dr. Šusteršič in tovariši nujno predlagali: »Vlada se pozivlja, naj takoj stori vse potrebne korake, da še v zadnji uri prepreči privilegije bosanske agrarne banke.« Mej vsestranskim burnim pričevanjem je dr. Šusteršič navajal agrarni banki dovoljene privilegije, ki bi s časom spravili bosanskega in hercegovskega kmeta na beraško palico in v suženjstvo mažarskim židom. Skliceval se je na javno določbo zakona z dne 22. svečana 1880, po katerem ima tudi avstrijska vladna pravica govoriti resno besedo v zadevah bosanske uprave. V istem smislu sta govorila dr. Sylvestter v imenu nemških strank in dr. Renner v imenu socialnih demokratov. Zbornica je dne 11. sušca 1909 soglasno pritrnila nujnosti in tudi predlogu, naj vlada prepreči privilegije zasebni banke židovskih kapitalistov. V živem spominu so še burni prizori proti finančnemu ministru Bilinskemu, ko je s prezirljivim posmehom skušal opravljati vladno stališče.

Stvar je sedaj v pravem tiru. Pri deželnih vladah v Sarajevu se ustanovi poseben urad, bi bode vodil zemljiško odvezo, skrbel za potrebu denarna sredstva in izdajal zemljiške obveznice. Zemljiška odveza bude fakultativna. V vsakem posameznem slučaju bo posredoval vladno-zemljiško odvezni urad in določil odvezno vsto, ki jo bo kmet odplačeval v letnih obrokih. Pomen cesarjevega pisma je v določbi, ki razveljavlja privilegije agrarni banki

in posredovanje izroča vladnim organom. Ako bode bosanska vlast imela pred očmi le koristi dežele in njenega prebivalstva, postane bosanski kmet tekom let gospodar na svoji rodni zemlji.

Rdeča nedelja v Berolinu.

Berolin, 7. marca. Kljub policijsko prepovedanemu, za včeraj napovedanemu socialno-demokraškemu shodu pod milim nebom in kljuh temu, da je bil Treptow-park zaprt, je socialno-demokraško delavstvo iz Berolina in predmestij številno manifestiralo za splošno, enako in direktno volivno pravico. Svarilo policijskega načelnika pl. Jagowa, da ima policija nalogu postopati z najostrejšimi sredstvi, se ni smatrajo za resno. Socialno-demokraški list »Vorwärts« je še včeraj zjutraj pozival na uvodni strani socialne demokrate, naj mirno in dostojno demonstrirajo za enako volivno pravico. Policija je že v prvih jutranjih urah zaprla od vseh strani Treptow-park, tako da je bil poizkus demonstrantov, udreti v park, že v naprej nemogoč. Vsa berlinska policija, pač in na konjih, je bila na nogah. Posebno zastražen je bil cesarski grad, palača državnega kanclerja, zlasti močne straže pa so bile okoli brandenburgske vrati in »Pod lipami«. Kljub temu, da je bila manifestacija za volivno pravico napovedana ob 1. uru popoldne, je že ob 11. uru dopoldne korakalo na stotine delavcev proti Trep towemu parku. Povsod so zadele demonstranti na številne policijske straže, tako da se niso mogli združiti ter so se vsled tega v prvih popoldanskih urah vrstile demonstracije na več krajih mesta istočasno. Množice so klicale »pfui« državnemu kanclerju Bethmann-Hollwegu in zahtevalo splošno in enako volivno pravico. Razpoloženje demonstrantov je bilo jako resno, socialno-demokraški rediteli so skrbeli, da se ni ničesar zgodilo, kar bi dalo povod k nastopu police. Poizkus neke večje množice, da bi dospela do cesarskega gradu, je policija preprečila. Šlezki most je bil zaprt vsakemu prometu. Čez »Dunajski most« se je smelo iti samo s policijskimi legitimacijami. Mnogo tisoč jih je demonstriralo pred državno zbornico. V nekaterih krajih je prišlo do malih spopadov s policijo, ki pa niso bili posebno resni. Koliko ljudi se je udeleževalo demonstracij, se ne more določiti, ker se niso vrstile samo na enem mestu, ceni pa se demon-

strante na 100.000. V vseh vojašnicah so bili vojaki strogo pripravljeni na izhod. Kakor se čuje, se bodo demonstracije še ponovile.

CESAR FRANC JOŽEF O POLOŽAJU NA GRŠKEM.

Berolin 7. marca. »Vossische Zeitung« poroča z Dunajem: Od popolnoma zanesljive strani poročamo o naslednjem dogodku na zadnjem dunajskem dvornem plesu. Dunajski grški poslanik Manos je prišel z večimi častniki na dvorni ples. Nekateri teh častnikov so bili tudi člani grške vojaške lige. Cesar je zelo prijazno na-govoril med drugimi tudi grškega poslanika ter dejal: »Obžalujem, da so se politični položaj in državni posli na Grškem poslabšali vsled umešavanja neodgovorne vojaške lige.« O navzočnosti grških častnikov se cesar niti zmenil ni.

ČISTO PO MAŽARSKO.

Kakor znano, so izpustili iz zapora slovaškega župnika Hlinko, ki je bil svoj čas obsojen v triinpolletni državni zapor. Zdaj se je pa dognalo, da so izpustili Hlinko en mesec prekmalu iz zapora. Hlinko so zdaj pozvali, naj do stane še enmesečni zapor, ker so ga prekmalu izpustili.

SRBSKI ZUNANJI MINISTER MILOVANOVIĆ V CARIGRADU.

Carigrad, 7. marca. Kakor se poroča, se dogovorja Milovanović s turško vladno v Carigradu poleg drugih točk tudi o gradbi železnice od Donave do Jadranskega morja in o uvozu srbskih vojnih potrebščin za dobo 5 let skozi Solun.

SRBSKI KRALJ OBIŠČE DUNAJ.

Srbski kralj Peter namerava obiskati tudi dunajski dvor. Če pride do obiska, ga vrne prestolonaslednik.

BEBEL IN BREMENSKI UČITELJI.

Bebelu je čestitalo ob njegovi osemdesetletnici 31 učiteljev. Učitelja Holzmeierja, ki je čestitko povzročil, so takoj odpustili.

GENERALNA STAVKA V FILADELFIJI.

London, 7. marca. Iz Filadelfije se poroča, da so se voditelji stavkarne organizacije izjavili, da se bo pri-družilo generalni stavki še nadaljnjih 25.000 delavcev.

SRBSKI VOJNI MINISTER ODSTOPIL.

Prošnjo za odstop je vložil srbski vojni minister Marinović.

Inserati:

Enostolna petitrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v.
za dvakrat 13 v.
za trikrat 10 v.
za več kot trikrat 9 v.

V reklamnih noticah stane enostolna garmonovrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljanju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izvenča nedelje in
v praznike, ob 5. uri popoldne.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6. —
= Sprejema naročino, inserate in reklamacije. =
Upravniškega telefona štev. 188.

NEZADOVOLJNI GRŠKI OROŽNIKI.

Grški orožniki 5000 mož, se hočejo zbrati v Atenah in demonstrirati, ker skrbi častniška liga le za častnike in ne tudi za moštvo.

KONGRES NEMŠKIH ANARCHISTOV.

Iz Lipskega se poroča, da je sklica-anarhistovska zveza v Nemčiji kongreš nemških anarhistov za binkošči 1910. v Halle.

BOJI OB BOLGARSKO TURŠKI MEJI.

Krvavi spopadi ob južnobolgarski-turški meji so sedaj začasno po obojet-stranski višji intervenciji prenehali. Lahko se pa boji zopet vnamejo, ako se vpoštevajo pravi vzroki, kateri so Turki dali za to indirektno povod. Bolgarski častniki, kateri dobro poznajo obmejno ozemlje in njegovo prebivalstvo (»Pomake« — poturčeni Bulgari v Rhodope-pogorju), izjavljajo, da se »Pomaki« branijo izvrševati vojaške dolžnosti in stopiti v vrste turške armade. Mladoturki so sklenili na mejah vpristoriti spopade, zaplesti »Pomake« v boj ter jih na ta način počasi privaditi na vojaško življenje in boje ter iz njih napraviti dobre vojake. Mladoturki bi najbrže radi napravili neke vrste »vojaške meje« in jih organizirali proti kristjanom (Bolgarom), kakor je to obratno storil preteklo stoletje krščanski zahod proti muslimom. Mogoče je pa tudi, da Mladoturki zahrbitno zasledujejo samopasne cilje, katerih pa s to taktiko nikakor dosegli ne bodo. Bolgarija je pokazala s svojimi vojaškimi pripravami toliko, da Mladoturki lahko spoznajo, da je njih kalkulacija popolnoma napačna in da so njih name-re nedosežne.

Kako je dr. Luegerju?

Z Dunaja se poroča 7. t. m.: Vzne-mirajoča poročila o vedno bolj propa-dajočih močeh dr. Luegerja so popol-noma zatrla vsak pojed optimističnih upov. Tudi soboto noč je bolnik zelo slabo prestal. Kolcanje se je vnovič po-javilo, kar je bilo Luegerju zelo mučno. Da se bolniku olajšajo bolečine, so mu vbrizgavali morfij. Včeraj dopoldne je bila temperatura 36.2, žila 86. Največja nevarnost za Luegerja je v nezadost-nem delovanju obist, tako da se mora računati z uremčnimi napadi, ki bodo brezpogojno z ozirom na zmanjšano moč bolnikovo povzročili katastrofo. Tudi bolnikovo dihanje je zelo neredno. Dr. Kapsammer in dr. Pupovac sta moralna z obžalovanjem včeraj zjutraj konstatirati, da telesne moči nepresta-

LISTEK.

Slovenska stenografija.

Pravkar nas je marljivo založništvo »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani razvesilo zopet z novo slovensko šolsko knjigo, »Slovensko steno-grafijo« profesorja Novaka v drugi, novo prirejeni izdaji*, katere smo že tako željno pričakovali! Odkritoščno moramo priznati, da nas je knjiga tako prijetno iznenadila, ker smo dobili v roke zares pravo šolsko knjigo, sestavljen po vseh pravilih moderne didaktike. Želeti bi le bilo, da bi se odslej smela rabiti v šolah le Novakova knjiga, da se tako vpelje in ohrani enotnost slovenske stenografije. — Kako velik je razloček med prvo in drugo izdajo Novakove knjige! Poprij

smo našli na prvih straneh celo vrsto pravil, predno smo se seznanili s steno-grafskimi znaki; do strani 56. nam knjiga, sploh ni nudila nikakih stavkov, ker še nismo poznali glagola; o samoznakih smo slišali šele na strani 32. — Ako pa odpremo knjigo v drugi izdaji, zagledamo takoj na prvi strani stenograma celo vrsto samoznakov in vajo z 10 stavk! Zato je knjiga zares tako urejena, da bo vzbudila v učencih takoj prvo uro veliko veselje in zanimanje za stenografijo. Stenografski del je bil poprej vezan na koncu knjige, sedaj pa stoji primerneje na prvem mestu; nato sledi v drugi izdaji najprej prenos stenograma v tisku (str. 1—28) in šele nazadnje so zbrana v kratkem vsa pravila (str. 29—37). Tiskani del obsega torej sedaj samo 37 strani, dočim je obsegal v prvi izdaji celih 84 strani, stenogram pa 76 strani, dočim poprej 68 strani. — Seveda sistematično je bila prva izdaja izvrstno sestavljena in zato jo bomo vedno s častjo hranili v naših bibliotekah: bo nam vedno naš slovenski Rätzsch!

Pri prenosu stenograma v drugi izdaji nas gosp. pisatelj pri posameznih črkah, besedah in odstavkih opozarja pod črto na pravila na koncu knjige, ki jih je treba na dotičnem mestu upoštevati. V tem oziru bi bilo pač želiti, da

bi bil gosp. pisatelj kratka poglavitna pravila podal tudi pri posameznih paragrafih — vsaj spočetka, — ker je za učence utrudljivo, kar po vrsti iskati pravil zadaj na različnih mestih, dokler se še niso vsaj nekaj vživelii v stenografijo. Posebno še velja to za one, ki bodo morda rabili knjigo sami brez učitelja.

Glede stenografskega dela se moramo splošno izraziti pohvalno. Kar zadeva tehnično stran, je sicer res, da v umetniškem oziru druga izdaja ne dosega prve, a vkljub temu smo hvaljeni gospodru pisatelju in cenjenemu založništvu, da sta poskrbela za to, da je delo izvršila domača tvrdka, kateri želimo tudi na tem polju vedno lepšega in lepšega napredka. — Gospod pisatelj je stenogram sam avtografiral v našo popolno zadovoljnost. Zlasti oblike znakov za č, h, š, z, ž i. dr. nam bolj ugajajo, nego v prvi izdaji, kjer so se težko ločile od znakov za čo, ho itd. — Gospodru pisatelju se je, žal, vrinila na 1. strani stenograma pomota, da je zapisal za g znak, ki zaznamuje v slovenski stenografiji n. t. j. znak za g v nemški stenografiji.

Prof. Novak se je gledé stenografične pisanje držal splošno načel, po katerih je bila sestavljena prva izdaja

njegove stenografije; najvažnejša iz-prememba je ta, da je opustil znak za končni š, znak, ki ga rabi prof. Bezenšek za končni v. To nam kako ugaja, ker se nam je zdel znak za končni š popolnoma nepotreben in ž njim na hitrost pisave ni bilo nič pridobljenega, a učence je motilo, ker so morali paziti na dvojni znak za š. Drugače je to pri znaku za srednji in končni v, ki nam služi izborno.

O slovenski stenografiji prof. Novaka lahko rečemo z mirno vestjo, da je zares dovršeno delo, ki ga ne bo več treba mnogo izpopolnovati. Zeleti bi pa vkljub temu, da bi se slovenski stenografi večkrat shajali in posvetovali, v čem bi bila naša slovenska stenografija še potrebna izpopolnitve.

Pisatelj teh vrstic bi za sedaj predložil naslednje predloge v pretres:

1. Znak za ku naj bi se pisal na osnovnici in za polovicu velikosti pod osnovnico, kakor znak za nemški tu in ve in prostoru med nadčrto in osnovnico. — Ako zapišem Krek pišem končni k na osnovnici; ako naj pa zapišem Kreku, moram po prof. Novaku k s prvešenim u (znak za ku) dvigniti do nadčrte. Nebotično hočo človek je tako napisal, brati Krliku. Ako moram zapisati krik, tedaj pišem končni k pod nadčrto. Človek bi misli

no propadajo. Iz izjav obeh zdravnikov je razvidno, da ni nobenega upanja več, ohraniti Luegerja pri življenju in da se bliža grozni boj s smrto k svojemu koncu. Dr. Lueger je zgodaj zjutraj začel nekoliko čaja z mlekom, kar je pa kmalu zopet izbljuval. Ob 11. uri dopoldne je obiskal bolnika dr. Neusser. Dr. Lueger, ki je zelo shujšal, je bil včeraj popoldne do skrajnosti utrujen. Kolcanje je ponehalo. Obisti vedno manj delujejo. Vsled utrujenosti je dr. Lueger zaspal. Dihanje bolnikovo je zelo slabo, žilo se komaj sliši biti. V mestni hiši je vse potrolo in z bojaznijo se pričakuje prihodnjih ur. Ob 5. uri popoldne se je ponovno vršilo posvetovanje zdravnikov, katerega se je udeležil tudi dvorni svetnik Neusser. Ako se ne posreči nevarne pojave omejiti in bolniku dovajati hrano skozi usta, se more smatrati dr. Luegerjeve ure kot seštete. Vsak nadaljnji poizkus, vzdržati dr. Luegerja s hranilnimi klysmi, se ponesreči vsled zelo zmanjšanega delovanja črev. Pred mestno hišo, kakor tudi pred magistranimi okrajnimi uradi se zbira zopet na stotine ljudi, da prebjaroju bulletine. Sočutje za dr. Luegerja je veliko. — Cesar, nadvojvoda Franc Ferdinand, člani cesarske hiše, vlade, plemstva in drugi velikaši se večkrat na dan informirajo o dr. Luegerjevem stanju. Zdravniška služba ob bolnikovi postelji traja nepretrgoma.

Danes dopoludne smo dobili naslednje poročilo z Dunaja: Dr. Luegerju je vedno slabše. Zdravniki so našli sledove acetoma v urinu. Bolnik je silno shujšal, obraz mu je zelo upadel. Danes dopoldne so izdali zdravniki naslednji bulletin: Temperatura 37.10, žila 80, delovanje srca nespremenjeno, dihanje, ki je bilo včeraj nepravilno, je danes zopet pravilno. Bolnik je pri polni zavesti. Bolnik dremlje. Zavžil je le žlico šampanca in nekoliko mleka s čajem. Tega ni izbljuval.

Dnevne novice.

+ Velikansk protestni shod proti novemu davku na vino se je včeraj vršil v Sofijini dvorani na Dunaju. Na shodu je bilo nad 5000 vinogradnikov vseh avstrijskih narodnosti in dežel. Na shod je došlo 106 pritrjevalnih brzjavk. Predsedoval je shodu nižjeavstrijski deželni odbornik krščanski socialec Mayer, ki je dejal, da morajo vsi agrarni poslanci brez razlike narodnosti v boju proti vladni predlogi o davku na vino. Preprečiti morajo, da bi ta predloga postala zakon, ako se jim pa to ne posreči, tedaj pa pride toliko vinogradnikov na Dunaj, da jih bodo polne tudi dunajske ceste. Posegli bomo po pasivni rezistenci. Ako se je poslužujejo celo državni uradniki in zdravniki, zakaj bi se je ne agrarci. Zupani bodo pričeli s pasivno rezistenco in odložili bodo svoja mesta. Boj bomo organizirali in odnehali ne bomo. Kdo odneha, je izdajalec kmečkih kobil. Poslanec Girstmayer iz Štajerske je pozval zborovalce, naj gredo demonstrirat pred finančno ministrstvo. Dr. Korošec je v imenu S. L. S. izjavil, da bodo poslanci S. L. S. zvesti in krepko stali na stališču agrarne skupnosti in se odločno bojevali proti vsemu, kar bi bilo kmetu v škodo. Govoril je tudi dr. Ploj v imenu »Zvezze južnih Slovanov«. Govorili so zastopniki južnih Tirolcev, češki katoliško-narodni poslanec Šilingher v imenu vinogradnikov iz Moravske, vitez Hohenblum. Vsi govorniki so povdarijali, da je v skup-

nosti agrarcev njihova moč. Shod je soglasno sprejel resolucijo, ki z ogromjem odklanja vladno predlogo; poziva vlado, naj predlogo umakne, v nasprotnem slučaju pa naj poslanci z vsemi sredstvi delajo na to, da predloga o davku na vino, ki bi bila katastrofa za vinogradnike, pade.

+ Kanalske predloge Körberjeve

- neizvedljive. Kanalske predloge, s katerimi je svoj čas dr. Körber izkušal prevariti parlament, da bi si pridobil češke in poljske glasove, so se izkazale kot neizvedljive. Nekaj let je rabil velik inženirski aparat, da je doignal to, kar so izpočetka že trdili vsi pametni ljudje. — To je bil največji »bluff« zvitega Körberja, ki je državo stal na stotisoč kron, vladu pa tudi ni prav nič pomagal.

+ Mlađeniški tečaj v Št. Rupertu bode dne 13. t. m. Vabimo vse mladenečne bližnjih far, da z obilno udeležbo pokažejo svojo zrelost in pogum!

+ Orel. Včeraj se je ustanovil telovadni odsek Orel v Hrušici pri Ljubljani. Pristopilo je 28 rednih članov. Govoril je brat Hočevar.

+ Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani se je ustanovila pretečeno leto. V njene modboru in načelstvu so sami najodličnejši možje in priznani strokovnjaki kranjski, katerih ime že samo jamči za dobro uspevanje zadruge. Zadrugo zdatno podpira deželni odbor, pričakuje pa tudi podpore od države. Večina krajevnih vinarskih zadrug in odličnih vinogradnikov kranjskih je že pristopila k zadrugi. Ker znašata vpisnina in delež samo 30 kron, je tudi manj premožnim vinogradnikom pristop olajšan. Ker je bila dosedaj zadruga zaposlena s predpravami in notranjo organizacijo, še ni mogla dosegči večjih uspehov. To bo pa v kratkem izvršeno, nakar bo zadruga krepko šla na delo, da spravi naše vino v tisto veljavo, katera mu po pravici gre.

+ Mlađeniški tečaj se je vršil včeraj na Jesenicah. Udeležilo se ga je 60 mlađeničev iz Jesenic, Koroške Belce, Boh. Bistrice in Boh. Srednjevasi. Odsek v Šent Jakobu v Rožu je postal 7 mlađeničev na tečaj. Koroška S. K. S. Z. pa je poslala svojega tajnika. Telovadbo in tehnična predavanja je vodil br. V. Jeločnik. Organizatorično predavanje pa je imel br. Iv. Podlesnik. Zvezčer pa se je vršilo v Delavskem domu Ljudskega predavanja, na katerem sta govorala gori imenovana govornika. Naša mladina se čezdaljebolj organizuje, se utrujuje naznotraj in razširja naznaj. To sredo se vrši, kakor smo že poročali, tečaj v Ribnici, kje pa prihodno nedeljo, bomo še poročali in naznanili program.

+ Hrvatski sabor je sklican na dan 18. t. m.

+ Imenovan je na mesto 23. pr. m. umrlega kaplana Antona Erjavca v Zužemberku p. Teofil Rihard Zajc iz franciškanskega samostana v Kamniku.

+ Živinorejska zadruga za sodni okraj Logatec se je osnovala dne 6. t. m. Svoj sedež ima v Gornjem Logatcu. Ob tej priliki je imel zanimivo predavanje o pomenu živinoreje in živinorejskih zadrug inštruktor gosp. Fr. Krištof iz Selca. Predavanja se je udeležilo do 100 oseb; pristopilo je 34 članov. Načelnikom je bil izvoljen g. Fr. Istenič, posestnik v Gornjem Logatcu. Naj bi zadruga okolišu donašala obilo sadov!

+ Predavanja v Novem mestu. V nedeljo, dne 6. marca, dopoldne ob 11. uri se je vršilo v dvorani katol. društva

— pri nas so namreč v veljavi edino le dunajski sklep iz leta 1895., — a za slovensko stenografijo bi se to morda dalo izpeljati, ako bi bili v tem edini slovenski stenografi in odločujoči činitelji).

3. Samoznak za dober, ki je enak samoznaku za nemški »aber«, naj bi se nadomestil s samoznakom, ki ga rabi prof. Bezenšek za dober, namreč br, ki ga je mogoče mnogo lažje in hitreje pisati, nego neokretni <.

Po naših mislih bi bila ta trojna izpopolnitve »Slovenske Stenografije« prof. Novaka v korist Gabelsbergerjevi umetnosti med Slovenci in bi bilo torej želeti, da bi se gospodje kolegi, ki se pečajo s slovensko stenografijo, blagovolili izjaviti o predloženih točkah.

Prof. Novakov knjigi želimo najlepših uspehov in smo tudi prepričani, da bo v svoji novi obliki vsakomur ustrezala ter tako budila v vedno širih vrstah zanimanje za plemenito in prekoristno brzopisno umetnost. K spleku imamo samo še to željo, da bi kmalu bila potrebna nova, 3. izdaja, ki naj bi v še popolnejši, vsevanski dovršnosti nastopila pot mei slovensko ljudstvo.

Fr. Rebol.

rokodelskih pomočnikov letos že tretje predavanje. Predaval je gosp. profesor dr. Šarabon, in sicer o potresih. Gosp. predavatelj je pravi veščak v svoji stroki ter predava tako spremno in zanimivo, da poslušalci brez vsakega napora nehote z napeto pazljivostjo slediti njegovim izvajanjem. V poljudnem razmotrivanju je govoril o potresnih vzrokih, katere moramo iskati deloma v vulkanizmu, največkrat pa v pogrejanju zemeljskih plasti. To pogrejanje se vrši najpogosteje, kjer je zemlja še mlada, kjer se še ni umirila, in v onih deželah, ki sestoje v pretežni večini iz apnenca. Tega voda neprestano razjeda in toliko časa odnaša, da razjedeno kamenje ne more več nositi težkih plasti zemeljskega površja, in nastopiti mora pogrejanje. Navadno se to vrši počasi in zemeljsko tresenje je le neznatno, ako se pa zemlja v nagliči pogreze, tedaj nastanejo večje potresne katastrofe. Alpe so še mlado gorovje, zato je v alp. deželah pogrejanje zemlje tako pogosto, še slabša pa so v tem oziru kraška, v svoji notranjosti od vode vsa razjedena tla. — Včasih se je mislilo, da imajo potresi svoj izvor globoko v središču zemlje, a sedaj je dozgnaša stvar, da ne sega ta izvor niže od približno 200 kilometrov pod zemeljskim površjem, pogosto pa leži tudi veliko višje, tako n. pr. pri znanem velikem potresu na Ogrskem le 5 km. — Nato je gospod predavatelj naslikal in opisal potresne observatorije (opazovališča) in sejsmometre, priprave, ki zaznamenjujejo na s sajami potresenem papirju vse krajevne, bližnje in daljnje potrese, njihovo obliko in moč. Prvi sejsmometer so napravili že leta 1703., ki pa je bil seveda še jako nepopolen. — Najpogosteje so potresi na Japonskem, ki se zato tudi imenuje dežela potresov, in v Južni Ameriki, zlasti v državi Peru. Te države zato mnogo skrbe, kako bi po potresih povzročeno škodo kolikor mogoče omejile ter izdajajo natančne predpise, kje, kako in iz kakega materiala naj se stavijo hiše. — Predavanja, ki jih prireja kat. društvo rokodelskih pomočnikov, so v resnici tako zanimiva in podučna. Zeleneti bi bilo le, da bi se odzvalo več občinstva, ker širiti si duševno obzorje je najkoristnejše.

+ Nov kandidat za tržaško-koperško škofjsko stolico. Z Dunaja se poroča, da je sedaj za škofjsko stolico v Trstu v kombinaciji kakor rešen kandidat neki dr. Perathoner, sedaj prisednik cerkvenega sodišča »Rota romana« v Rimu. Dr. Perathoner je rodom nemški Tirolec, zna nemški in baje perfektno italijanski, slovenski oziroma hrvatski pa niti besedice!

+ Konfiscirani kolek. V Gradcu so razveljavili razsodbo ljubljanskega dež. sodišča, ki je razveljavilo konfiscacijo kolka »20. IX.« ter torej konfiscacija ostane veljavna.

+ Svak Hofrichterjev se je zastrupil. Z Dunaja smo danes dobili senzacijonalno novico v Hofrichterjevi aferi. Kakor znano, je nedavno umrl svak Hofrichterjev Gersdorfer. Poročalo se je takrat, da je umrl na influensi, sedaj se pa poroča, da se je zastrupil. Truplo bodo izkopali in preiskali. Konstatiranje samoumora Gerersdorferjevega je radi tega važno, ker je Gerersdorfer s posredovanjem tretjih oseb preskrbel, da je arteriani Hofrichter lahko občeval s sorodniki. — V Hofrichterjevi zadeti bodo zaslišane še štiri priče, nakar bo stotnik avtor Kunz končno poročilo poslal kornemu poveljniku. V poročilu bo stotnik avtor predlagal o sodbo Hofrichterjevo in pa tudi odmero kazni. Vojno sodišče bo sodilo Hofrichterja koncem meseca marca.

+ Na malarji je obolel v San Remu Leopold Wölfling, bivši avstrijski nadvojvoda.

+ Glavna skupščina »Živnostenske banke«. Iz Prage poročajo z dne 6. t. m.: Tu se je vršila 42. glavna skupščina »Živnostenske banke«. Na predlog upravnega sveta se izplača od čistega dobička 3.304.721 K petodstotna dividenda in dveodstotna superdividenda, to je 14 K za delež. Sklenilo se je, da se izpremeni ime »Živnostenska banka za Češko in Moravsko« v »Živnostensko banko v Pragi«. Predlog glede na preuredbo pravil, kakor tudi zaporednega zvišanja akcijskega kapitala na 80 milijonov kron, se je sprejel.

+ Avstrijsko vinogradniško društvo je imelo včeraj na Dunaju velikansko obiskano protestno zborovanje proti namerovanemu davku na vino. V imenu Vseslovenske Ljudske Stranke je govoril na zborovanju dr. Korošec ter izjavil da bo do vsej njeni poslanci, bodisi da zastopajo vinorejske okraje, ali ne, iz agrar-

ne solidarite delali in glasovali proti omenjenemu davku.

+ Iz ljudsko-šolske službe. Vsled bolezni na dopustu se nahajajoči učiteljico Emo Peče v Selci bo nadomeščala suplenka Terezija Rant.

+ Razpisani učiteljski službi. Na trirazrednici v Iga vasi, okraj Logatec, učno mesto v stalno nameščenje do 26. sušca t. l. — Na dvorazrednici v Dolgi vasi, okraj Kočevje, nadučiteljsko mesto v stalno nameščenje do 4. aprila t. l.

+ Obesil se je 4. t. m. neki človek, ki je doma iz Dvorij pri Cekljah, na dvorišču Sprajcarjevega Jake na Primskovem pri Kranju. Bil je zapravljevec in pjanec. Strašna smrt!

+ Požrtvovalnost avstrijskih Nemcov je bila preteklo leto za njihove narodne in raznarodovalne namene znano večja kot prejšnja leta. Zveza čeških Nemcev je imela leta 1909. 4.000.000 K dohodkov proti 3.100.000 K dohodkov v letu 1908. Nemški Schulverein je imel leta 1909. 1.000.000 K dohodkov proti 806.000 K v letu 1908. Značilno je, da je v letu 1907. 12. avstrijskih nemških obrambnih društv s Schulvereinom vred zbralo skupaj 1.067.000 K, vsoto ki jo je nemški Schulverein leta 1909. sam dosegel. In poleg tega je pa še Roseggerjeva dvamilijonska zbirka.

+ Petrolej se je podražil. Vse se je podražilo — živež, obleka, usnje, vžigalice, in sedaj se je podražil še petrolej za 4 vinarje. Mogoče bo še sol dražja postala.

+ Trojčke je povila v Mirnu čevljarjeva žena Nemec.

+ Južna železnica. Danes se vrši na Dunaju posvetovanje vladnih zastopnikov z zastopniki južne železnice. Predseduje ministrski predsednik Biernerth.

+ Cvetočo jablano imajo v Podgori pri Gorici. Vreme je prekrasno.

+ Visoki gostje v Pulju. Iz Pulja poročajo: Prestolonasledniku Francu Ferdinandu se je bivanje na Brionskem otoku tako prikupilo, da bo ostal z družino najbrže še čez velikonočne praznike tu. — Saksonski kralj pride sem 9. t. m. v hotel Riviera je že naročeno stanovanje, obstoječe iz 12 sob. V njegovem spremstvu se nahaja generalni poročnik Criegern, tajni legacijski svetnik podpolkovnik Meister in kraljevi poslanec grof Rex. Kralj ostane tu do 10. t. m.

+ Iz rdeče organizacije. Anton Kristanov »Naprej« piše: »Če pogledamo kataster strokovnega tajništva, vidimo v Ljubljani 20 strokovnih organizacij z več nego 2500 člani, vidimo dobre organizacije po Kranjskem v Idriji, Sp. Idriji, Raketu, Logatu, Borovnici, Št. Petru, Senožečah, v Postojni, na Jelenicah, v Beli Peči, Tržiču, Beli, Kranju, Kamniku, v Zagorju, v Kočevju itd. Povsod imamo strokovno organizirane sodruge, v vsakem kraju Kranjske; če pa pogledamo politični kataster, vidimo pa veliko praznoto. Namaesto da bi bil vsak strokovno organizirani sodrug tudi član politične socialnodemokratične organizacije, da bi odračunaval svoj mesečni prispevek stranki, da bi bil naročnik saj enega socialnodemokratičnih slovenskih časopisov, glavno seve »Rdečega Praporja«, je komaj vsak deseti organizirani delavec član politične organizacije, vsak dvajseti naročnik naših listov!«

+ Prenapolnjena blaznica. V deželi blaznici na Studencu zaradi skrajnega prenapolnjenja ni mogoče sprejemati novih bolnikov. Občinstvo naj se do preklica ravna po tem.

+ Po lovu uboj. Na Rovih so ustrelili jelena. Ta redek slučaj lovce sreči moralni so lovci seveda slaviti s preobrhojajo v gostilni g. Jermana. V tej družbi bila sta tudi Franc Zupec iz Rudnika in Janez Bremšak iz Žič pri Rovih. Razgreta od alkohola sta vlekla kljuko. Ker je Zupec Bremšaku kljuko »vzel«, je slednjega to ponizjevanje tako razjezilo, da je Zupeca večkrat sunil z nožem v trebuh in v želodec ter ga prav nevarno ranil. Ranjenca je za silo obvezal g. dr. Rus, ki je bil slučajno na Kolovcu, ter so ga potem odpeljali v bolnišnico, ker so rane baje smrtno nevarne. Sedaj naj pa še kdor reče, da ni potrebno abstinenčno gibanje!

+ Uslužben

po imenu Josip je izginil dne 2. t. m. iz Gorice. Lebedovi stanujejo v Pokopališčni ulici št. 15. Deček je hodil v prvi razred goriške realke. Visok je 1 m 30 cm, plavolas, suhljat, obleko ima sivo, na glavi mornarsko čepico. Govori nemško, laško in malo slovensko.

— **Roparski napad v Trstu.** Pred sinočnjem se je g. Vinko Kožuh nahajal z dvema prijateljem v kavarni Unione v Trstu. Približal se jim je neki neznanec in se hotel vmešati v njihov pogовор. Tale je videl, da je gosp. Kožuh imel v listnici, ki jo je odpril pri plačanju, znesek 150 K. Kožuh in prijatelji so odsili iz kavarne, ne da bi se brigali za vsiljivca, in se podali v kavarno Wien. Prisedli so k mizi in kmalu za tem je stopil v kavarno zopet oni neznanec, ki je kratko malo prisodel k isti mizi in družbi ponudil pijače. Ti so najprej odklonili in slednjič spreveli črno kavo. Za nekaj časa je Kožuh vstal — bilo je tedaj 2. ura po polnoči — in je, rekši, da mora iti na pošto odpeljeti brzjavno poštno nakaznico, pozdravil družbo ter odšel. Ko pa je Kožuh prišel v bližino glavnega vhoda poštne palače, je nekdo — bil je to neznan vsiljivec — zahrbtno planil proti njemu, ga udaril močno s pestjo po glavi, da je napadenec obstal za trenutek kakor zmeden, in mu potem hitro odpel jopič, da bi mu ukradel listnico. Ali jopič je bil dobro zapet in delo je šlo počasi izpod rok. Kožuh je med tem, dasi nekoliko obnemogel vsled udarca in zavžitih pijač, parkrat zavpil na pomoč. Pritekli so redarji; lopov pa je še pravočasno izginil. Redarji so s Kožuhom vred iskali v bližini poštne palače lopova in ga našli v kavarni Universo, kjer je lopov navidezno mirno spal pri mizi. Isti je 27leten težak Fran Dolenc iz Studenca. Rekel je, da ni hotel Kožuha okrasti, marveč da mu je hotel dati klofuto, ker ga je Kožuh razčkalil, ker ni hotel v kavarni Union sprejeti ponujeno partijo domina.

— **Ljudsko šolstvo.** Na štirirazrednici v Mokronugu je provizorično nastavljena suplentinja gdč. Angela Kuhej.

— **Nagrado** 30 K je dobil Henrik Volk v Postojni, ker je rešil iz vode Iv. Leskovca v Postojni.

— **Mrtvo** so našli 1. t. m. 70letno Ano Žaljec, doma iz občine Vinica, na Žiljski gmajni. Vzrok smrti je bržkone alkohol.

— **Čobal in »Narod«.** Zagorski socialno demokratski vodja Čobal toži »Slov. Narod«.

— **Iz davčne službe.** Prestavljen je c. kr. davčni upravitelj Fink iz Kranja na davčnemu oddelku v Kočevje.

— **Baron Trenk v Londonu.** Srečko Albinijeva opereta »Baron Trenk« si osvaja svet; igrana je bila že skoro na vseh večjih gledališčih Evrope, prihodno jesen pa jo prvič uprizoré na največjem gledališču v Londonu. Premijero bo najbrže vodil skladatelj sam.

— **Osrdenjo zadruge hrvaških vinogradnikov** snuje vinogradniški odsek hrvaških poljedelskih društev. Deleži (po 100 kron) se pridno podpisujejo in bo ustanovni shod aprila ali maja.

— **Gospodarske razmere v Dalmaciji** so tačas posebno neugodne. Cementna in vinska kriza, napredovanje trte uši v vinogradih, popoln zastoj industrije zlasti vsled pogostih štrajkov, velike izgube sardelnih tovaren, neuspehi pomorskega prometa kljub vladni podpori — to so glavni znaki sedanjega gospodarskega položaja v Dalmaciji. Prav imajo pač tisti, ki pravijo, naj vladni može ohranijo zase številne enkete in posvetovanja za povzdigo Dalmacije, Dalmaciji pa naj dajo — železnici.

— **Nova podzemска votlina.** Iz Trsta se poroča, da so na nekem posestvu pri Kopru slučajno odkrili veliko podzemsko jamo s krasnimi kapniki v najrazličnejših oblikah. K jami pelje 5 metrov dolg poševen rov. V jami izvira močan vrelec, ki izginja naenkrat v globokem prepadu.

— **Umrl** je v Zagrebu 24. februarja umirovljeni sodnik, verni drug dr. Ante Starčevića Filip Jovanović v 84. letu svoje starosti.

— **Važne stare srbske rokopise** so te dni našli v starem Seraju, kjer pregleduje in urejuje spise Abdurahman efendi. Spisi so za srbsko zgodovino jako važni in bodo shranjeni odslej v turškem državnem arhivu.

— **Samoumor začetnika socialne demokracije na Hrvaskem.** V Zagrebu se je obesil 77 let stari Fran Hedrich, ki je bil začetnik socialne demokracije na Hrvaskem.

— **V Ameriko** jo je popihal 38letni Franc Paš iz Hotemeža pri Radečah na Gorenjskem. Pred odhodom se je bil ponovni sprl z Antonom Kokotcem, potem pa v gostilniško sobo, kjer Kokotec tudi stanuje, oddal s samokresom dva strela, s katerima pa ni nikogar zadel.

— **Prihodnja slovenska služba božja** se vrši 13. sušca 1910, druga na veliko-

Orožništvo ga je koj po ovadbi zasledovalo, pa ga ni moglo dobiti.

— **Ptice selivke** se vračajo z daljnega juga. Sinoči so plule divje race v številnih jatah glasno kričajo preko mesta ter se končno izgubile proti severni smeri. V kratkih presledkih jim sledi tudi druge ptice selivke, ki so prezimile na daljnem toplem jugu. Kakor se kaže, bodo v kratkem zasedle svoja letna bivališča, torej pomlad ni več daleč.

SOCIALNI DEMOKRATJE NAPADLI GROFA TISZO.

Iz Budimpešte nam brzojavljajo: Včeraj bi se imel vršiti v Szegethu ustanovni shod nove vladne stranke. Došel je na shod tudi grof Tisza. Socialni demokratje so priredili velikanske demonstracije in manifestacije za splošno in enako volivno pravico. Grofa Tiszo so obmetavali z gnjilimi jajci ter mu klicali: »Abzug petrolejski grof!« Štirje socialni demokratje so bili aretovani, tovariši so jih hoteli policiji iztrgati, vseled česar je zajahala v množico policija na konjih ter množico razpršila.

— **Deželna subvencija jugoslovanski akademiji.** Hrvaška deželna vlada je tudi za leto 1910 dovolila jugoslovanski akademiji podporo 6000 kron za izdajo velikega dela »Codex diplomaticus« in 5000 K za izdajo »Dalmatinskih statutov«.

— **Milo obsojeni italijanski napadalci.** Lani je bil dr. Mazović v Zadru napaden po tolpi strastnih Italijanov in pri belem dnevu skoro ubit. Te dni se je v Zadru vršila sodna obravnava, pri kateri so bili kljub jasnim izpovedbam prič napadalci silno milo obsojeni, in sicer jurist Nani na tri mesece, Josip Pavich pa na osem dni zapora.

Štajerske novice.

— **Slov. kat. akad. teh. društvo »Zarja«** si je izvolilo na VI. rednem občnem zboru 4. marca za letni tečaj 1910. sledeti odbor: Predsednik: stud. ing. Fr. Rueh; podpredsednik: stud. iur. P. Rupnik; tajnik: stud. phil. K. Oštir; blagajnik: stud. ing. Fr. Vrcé; knjižničar: stud. iur. J. Leskovec; gospodar: stud. ing. Sr. Čerček; odbor. nam.: cand. iur. J. Milač.

— **Regulacijska dela Drave ustavljena.** Vsled štajerskega deželnega zakona od 18. septembra 1909. bi se moral izvršiti regulacijska dela Drave na Spodnjem Štajerskem z 12-milionskimi stroški. Država bi prispevala k stroškom 70 %, to je osem milijonov kron, in dejela 30 %, t oje tri in pol milijona kron. Kljub temu, da je deželni zakon bil že od cesarja sankcioniran, ni mogel deželni odbor najeti potrebnega posojila vsled slovenske obstrukcije v deželnem zboru in zaradi tega tudi država ne izplača obljudbljenih osem milijonov kron. Ministrstvo za javna dela je že odredilo, da se ustavijo vsa regulacijska dela Drave. Baje hočejo nekaj sličnega storiti tudi z regulacijo Pesnice.

— **Umrl** je v Celju sotrudnik tvrdke Rakusch Jožef Zedlacher.

— **Umrl** je v Mariboru strojvodja Južne železnice Franc Klaus.

— **Na cesti zabodel dekle.** 19-letni sodarski pomočnik Ivan Močnik iz Novo Cerkve pri Celju je spremjal v sredo zvečer po zagrebški Ilici svojo ljubimko Klaro Jambrih iz Bienika. Ko sta došla do stražarnice, je potegnil Močnik iz sukne ostro nabrušen nož in ga je porinil dekletu v levo stran prsi. Jambrih se je težko ranjena zgrudila na tla. Močnik pa je šel v stražarnico in se je javil, da je hotel svojo ljubico ubiti, ker ga več ne mara. Močnika so pridržali v zaporu, dekle so pa odpeljali v bolnišnico. Rana je tako huda, da bo težko ozdravila.

— **Umrla** je v Trbovljah gospa Kristina Birtič, soproga veleposestnika in krčmarja.

SLOVENCI NA DUNAJU.

Slovensko katoliško izobraževalno društvo »Stražac na Dunaju, VI., Wallgasse 27, naznanja: Opozorjam, da se služba božja od 13. sušca naprej vrši vedno ob 3. uri popoldne v cerkvi sv. Antona, XV., Pouthongasse 16. Prosimo tem potom vse člane in članice »Straže«, da skrbe za številno udeležbo in da opozore na to izpremembo tudi svoje znance in prijatelje, ki niso člani »Straže«. Upamo, da se bo s tem udeležba zelo pomnožila; predvsem bodo lažje prihajali tisti, ki so bili dosedaj zaradi prezgodne ure zadržani. Vsi Slovenci-katoliki na Dunaju — vsak mesec enkrat gotovo v cerkev sv. Antona!

Prihodnja slovenska služba božja se vrši 13. sušca 1910, druga na veliko-

nočno dedeljo, t. j. 27. sušca, in tretja dne 10. malega travna, vedno ob 3. uri popoldne. Po vsakokratni službi božji je v društvenem lokalnu prijateljski sestanek, kamor Vas uljudno vebimo. Opozorjam na slovenske časopise, ki jih dobite v društvu, in na knjižnico; člani si vsako nedeljo zvečer od 6. ure dalje lahko izposodijo knjige na dom.

Silno neprijetno nam je, da vsi člani ne dobijo odposlanih vabil, ker nam pravočasno ne naznanijo sprememb naslova. Zato prosimo in nujno opozarjam, da naj vsak član morebitno spremembu svojega naslova nemudoma naznani odboru; to velja prav posebno še za člane družbe sv. Mohorja. Pri naslovu ne zadostuje samo hišna številka, ampak prosimo za čisto natančen naslov (— stopnjice, — nadstropje, štev. vrat —).

Z sedaj opozarjam člane, da nameavamo v mesecu maju prirediti zabaven večer izven društvenih lokalov. Natančen spored se naznani na prihodnjih vabilih, ki jih razpošljemo v začetku maja.

O d b o r.

Koroške novice.

k Slovenski liberalizem na Koroškem hočeta vgnjezditi v našem okraju dr. Vinko Hudelist v Velikovcu in novi učitelj na narodni šoli v St. Ruperti. Revčka, kaj le bota napravila z odpadki raztrgane liberalne srajce! Za danes povemo javnosti le to, da ima g. dr. V. Hudelist, ki hoče biti prvi Slovenski na Koroškem, še vedno nemški napis »Praktischer Arzt und Zahnarzt« z velikimi črkami na svoji hiši. Slovenski napis pa se mora pri njem z mikroskopom iskati. In take može imati slovenska obrambna »Družba sv. Cirila in Metoda« v svojem odboru! Slovenski liberalne odpadke prav radi privoščimo dr. Hudelistu in učitelju Peseku, vsi drugi pa hočemo imeti kaj boljšega!

k »Hranilnica in posojilnica« v Velikovcu izvrstno napreduje. Lani je imela prometa okroglo 1,200.000 kron. Slovenci iz okolice se vedno tesneje oklepajo tega denarnega zavoda. To je tolažilen pogled v bodočnost.

VESTNIK DRUŽBE SV. RAFAELA.

Odbor slovenske podružnice te prepotrebne družbe je storil v svoji zadnji seji več važnih sklepov, ki se izvrši po možnosti takoj ali vsaj v najkrajšem času. Najvažnejši sklep pa je govorito ta, da ustanovi skupno z »Jugoslovansko strokovno zvezo v Ljubljani lastno pišarno.

S tem činom bo odprta pot nadaljnemu uspešnemu delovanju, osobito, ker pripravlja važne korake tudi ameriška Rafaelova družba, s katero stopemo v najtejnje zvezo.

Prepričani smo, da bodo dosegli najlepše uspehe s tem, da bomo veliko število rojakov obvarovali gmotne, pa tudi duševne škode.

Da pa izvedemo stavljeni si cilj, je neobhodno potrebno, da se Rafaelova družba razširi; da se zanjo brigajo najširi krogi; da se ž njo seznanijo v prvi vrsti izobraževalna društva in snujejo odseke za izseljevanje, ki pa naj tega ne pospešujejo, ampak omejujejo in odvraca. — Prosimo prečastito duhovščino, naj nas podpira in povsod in pri vsaki priliki priporoča družbo. Mnogo je dela, — res; a za dobro delo ni drugače, da se žrtvuje še nekaj časa — za naše ljudstvo. Obračamo pa se tudi na naša županstva, naj vsakega, ki misli potovati v tujino, nakažejo na našo družbo. Saj to je v interesu ne le posameznikov, ampak vse občine, dežele in države. — Vabimo pa tudi k pristopu nove člane: udinka znaša le 2 kroni na leto. — Dokler se ne otvorita lastna pisarna, naj se obrne vsak za brezplačen nasvet na naslov: Fran Kristan, deželni nadoficial ali pa Jernej Erman, deželni oficijal v Ljubljani, deželni dvorec.

VELIKANSKE TATVINE NA SIBIRSKI ŽELEZNICI.

Peterburg, 7. marca. Na postaji Krasnojansk sibirski železnice so odkrili velike tatvine dragocene kožuhovine in drugega blaga v vrednosti 3,500.000 kron. Na odredbo prometnega ministrstva je odpotovalo mnogo visokih uradnikov iz Peterburga, da zadevo preiščejo. V defravdacijsko je zapečlen prvi sekcijski svetnik zunanjega ministrstva Seratov, katerega so včeraj aretovali.

Rojaki! Slovenke! Društva!
Spominjajte se z darovi Slovencev v Št. Iiju! ::

Ljubljanske novice.

lj **Javno predavanje.** Opozorjam že enkrat na velezanimivo predavanje g. dr. Ma la, asistenta dež. muzeja, ki se vrši jutri točno ob pol 8. uri zvečer v dvorani S. K. S. Z., Frančiškanske ulice. Vstop vsakemu prost.

lj **Izvršilni odbor slovenskega krščansko-socialnega delavstva** je v svoji nedeljski seji med drugim sklenil, da ima vodstvo slov. kršč.-soc. delavstva svojo prvo sejo meseca majnika.

lj **Sestanek krajne skupine Ljubljana »Prometne zvezek«** se je pečal v soboto zvečer z razmerami železničarjev. Razpravo je spremeno vodil predsednik krajne skupine tov. Koleša. Sestanek popolnoma pritrja sklep centralce, da oddajo krščanski železničarji pri volitvah v železniško nezgodno zavralnico prazne glasovnice.

lj **Za tobačno delavstvo.** »Glasnikov« uredništvo nas naproša, da objavimo: Predsedstvo »Avstrijske kršč. tobačne delavske zvezek« nam je dopolnilo podrobna določila k pokojninskim določbam tobačnega delavstva. Na se stankih tobačnega delavstva, ki so že tako v »Naši Moči« javljena, se bodo ta določila delavstvu poljudno in populoma razpolomačila, na kar opozarjam.

lj **Razboršek na obtožni klopi.** Potrošniki so v soboto obtoženega Razborške pregreške razčlanjenja časti oprostili, in sicer jih je glasovalo 8 za oprostitev, 4 pa za krvidorek.

lj **Zgradbo poslopja dekliskega Ilceja** bo oddala ljubljanska mestna občina tvrdki Tönnies.

lj **Ljubljanski občinski svet** ima jutri ob 5. uri popoldne sejo.

lj **Dr. Eger in trializem.** 10. marca bo predaval na Dunaju v »nemškem klubu« ljubljanski dr. Eger o trializmu. To bo res nekaj izrednega!

lj **Zakodelski dom v Ljubljani** je daroval g. Josip Rebek, ključavničarski mojster v Ljubljani 18 K. — G. Josip Weibl, ključavničarski mojster v Ljubljani je daroval Zakodelskemu društvu, pripravno narejen nabiralnik. Postavljen je v gostilni Zakodelskemu domu in se je v njem dosedaj nabralo za Zakodelski dom 20 K. — Vsem dobro

69 let; Jera Sotler, črevljarjeva žena, 50 let, Japljeva ulica 3; Mar. Schmid, gostija, 97 let, Kapiteljska ulica 11; Karolina Poženel, zasebnica, 59 let, Poljanska cesta 15; Martin Napast, kamnosek, 26 let; Ivan Haberle, kavarnar, 48 let.

Ij **Ljubljanski izletniki** so imeli včeraj svoj dan, kakršnega že dolgo ne. Cela Ljubljana se je takorekoč dvignila, da se prvo lepo nedeljo nasreče svežega zraka. Na Šmarni gori, pri Sv. Katarini in pri Sv. Joštu so izletniki težko dobili skromen prostorček. Mnoho jih je hitelo tudi proti Št. Vidu in zlasti na Posavje, da se v toplem soncu pomlade in požive. Mnogobrojno je bilo tudi občinstvo, ki je šlo kakor običajno vsako leto k božjemu grobu v Stepanjo vas in dalje Fužine občudovat slikovite vodopade. Razgled je bil zlasti na Kamniške planine nenevadno diven. Užitek krasnega dne je izletnike vsestransko zadovoljil.

Ij **Slovensko deželno gledališče.** Torek, v torek, se pojde zadnjič »Trubadure«, in sicer za par-abonente. V četrtek je dramska noviteta »Gospodje sinovi« Leona in Waltherja z gg. Verovškom, Nučičem, Iličičem in gdčno. Kandlerjevo v glavnih vlogah. — V kratkem se uprizorita Offenbachovi opereti »Soprog pred durmi« in »Zaroka pri svetilkah« v dobrodelne name. Opereti izvajajo domače pevke.

Ij **Društvo tiskarjev na Kranjskem** je imelo v soboto zvečer v restavraciji »Narodnega doma« svoj redni občni zbor. Dobro obiskano zborovanje je vodil predsednik g. L. Wenzak, ki je navzoče pozdravil, predstavil zastopnika oblasti, g. I. mestnega komisarja A. Semena, izrekel vsem dobrotnikom in podpornikom društva zahvalo in se končno spominjal od zadnjega občnega zборa umrlega člena L. Knežoureka. Iz od občnega zборa odobrenega natisnjene poročila za leto 1909 povzamemo sledče: V teku leta je imelo društvo dva občna zборa, eno zborovanje po § 2. društvenega zakona in eno društveno zborovanje. Najvažnejši dogodek poslovnega leta je bil ta, da so se temeljito predelala društvena pravila. Načrt, ki ga je odbor dne 16. oktobra predložil občnemu zboru, je bil z nekaterimi spremembami sprejet, nakar so se predložila nova pravila deželnemu predsedništvu, ki jih je že z odlokom z dne 17. novembra sprejelo na znanje. Društvo je bilo zastopano po svojem predsedniku na dveh posvetovanjih predsednikov avstrijskih tiskarskih društev na Dunaju. Odbor je rešil prevozno nalogo v 19 sejah. Podpore, ki so znašale 7350 K, je dobilo 69 bolnikov, 19 brezposelnih na mestu, 262 brezposelnih na potovanju, 2 onemogla in 3 vdove; razen tega se je dovolila izredna podpora dvema članoma in se je izplačal širim članom del preselitvenih stroškov. Društvo je štelo koncem leta 5 častnih in 175 rednih članov. Računski zaključek izkazuje 14.559 K 99 h prejemkov in 14.295 K 44 h izdatkov, tedaj 264 K 55 h prebitka, s katerim je doseglo društveno premoženje 39.835 K 64 h, izvzemši vrednost knjižnice in inventarja v znesku 3030 K. Društvena knjižnica je imela koncem leta 1528 knjig; izposodilo si je 93 oseb 1173 knjig. V društveni sobi je na razpolago 26 časopisov. — Občni zbor je dovolil glavnim društvenim upraviteljem 425 kron nagrade in izrekel članom, ki izstopijo iz odbora, zahvalo. Pri volitvah so bili izvoljeni naslednji gospodje, in sicer: v društvenem odboru: predsednik L. Wenzak, podpredsednik J. Milnar, računovodja O. Planinc, blagajnik J. Komar, blagajnikov namestnik J. Lampič, zapisnikarja J. Naberšnik in A. Štrekelj, knjižničarja J. Strnad, F. Zemlič, prisednika O. Farnik in M. Körber; kot pregledovalci računov V. Cerer, A. Grapar in V. Koželj; kot upravitelja potniške blagajne: O. Planinc za Ljubljano in M. Petrič za Rudolfov; v tarifno komisijo: M. Dachs, A. Grapar, P. Jezeršek, J. Linhart, J. Paulič, R. Stibinger, A. Šmuc in O. Tutta.

Ij **S sekiro po glavi** je namahal in nevarno ranil v Mostah delavec Alojzij Klešnik pleskarskega pomočnika Klančarja.

Ij **S ceste.** Fijakarski hlapec Karol Hrastar je v soboto podrl na Reseljevi cesti 80letno Elizabeto Hudetovo, ter jo na obrazu, rokah in nogah znatno telesno poškodoval. Hrastar je žensko z glasnim klicem opozarjal na pretečo nevarnost, a ga ni slišala. Nato je Hrastar konja s tako močjo hotel zadržati, da so se mu pri tem bili strgali vajeti.

Ij **Tat cvetlic.** V soboto je posestnica Marija Indiharjeva iz Iške vasi popustila pred magistratnim vodnjakom košaro cvetlic in dve ogrinjači, sama pa šla prodajat po mestu jajčke. Opazil je bil to nek nepridiprav ter vse skupaj odnesel.

Ij **Surovine.** V soboto zvečer je v gostilni »Pri panju« v Vegovi ulici zdremal pri mizi kovač Josip Kosec iz Skaručne. Ko so to opazili nekateri drugi gosti, so mu začeli vlivati vodo za vrat. Ko se je Kosec zdramil, jim je ogorčen opomnil: »Saj bom plačal, če sem kaj dolžan!«, in je to tudi resnično storil. Malopridnežem pa so začeli rasti rogori in jim je Kosec ušel iz gostilne. Bežec je na poti padel in se na nogi tako poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico.

Ij **Aretovane** ste bile v soboto zvečer dve osebi, in sicer ena ženska zaradi suma tativne, en dobrovoljček pa, ker si je bil samovoljno postal na ulici. Včeraj zvečer pa je policija prijela tri osebe, in sicer eno nočno sovo, eno osebo pa, ker je bila brez sredstev, enega pa, ker je obležal vsled pijanosti na cesti.

GROB V RABLJU.

Kotlina, v katero se je pogreznila bolnica, bo kmalu zasuta. Umetni napravljeni rov v sredini je globok 10 in pol metra ter je visok en meter nad nadnevno površino zemelje. Okoli rova se še navaža zemlja in izravnava, tako da v kratkem času ne bo več sledu, da je na tem mestu stalo lepo poslopje, ki se je pogreznilo v zemljo. Splošno so izginala vsled katastrofe tri poslopja raz površine zemelje, namreč bolnica, neka drugo hišo, poslopje za transformatorje pa so morali podpreti. Ostala poslopja, ki so jih svoječasno izpraznili, stoejo še prazna, ker še zemlja ni preiskana, in dokler se ne bo potom vrata dognalo, da ni v zemeljski plasti novih praznin, tudi oblasti ne puste, da bi se ljudje naselili zopet v teh hišah.

Telefonska in brzjavna poročila.

BIENERTH PRI CESARJU.

Dunaj, 7. marca. Cesar je včeraj sprejel barona Bienertha v daljši avdijenci.

DR. LUEGERJEVA BOLEZEN.

Dunaj, 7. marca. Ob dr. Luegerjevi bolniški postelji se je pred svojim potovanjem v Jeruzalem poslovil od dr. Luegerja škof dr. Marschall, ki je Luegerju dejal, da hoče ob grobu Odrešenikovem moliti za dr. Luegerjevo zdravje. Dr. Lueger je truden od kimal in dejal: »Ne, ne, z menoj je konec, ne boš me več dobil!« Nato je dr. Lueger podal roko svojemu dolgoletnemu prijatelju. Danes opoldne so obiskali dr. Luegerja minister Weiskirchner, vsi trije podžupani in dr. Ebenhoch. Vsem tem so zdravniki dejali, da je opoldne dr. Luegerju subjektivno nekoliko bolje, da pa obstoji še vedno ista nevarnost kot prej. Dr. Luegerju se je kmalu nato pričelo tako močno kolcati, da je opat Schmolk, ki je ob bolniški postelji molil, moral prekiniti molitev.

SCHREINER NA SHODU.

Tešin, 7. marca. Bivši nemški minister rojak dr. Schreiner je imel tu shod, na katerem je izjavil, da klub temu, da ni več svetovalec krone, nikdar ne misli na pokoj. Tisti, ki so se mislili iznebiti neljubega nasprotnika, bodo kmalu prepričani o nasprotnem. Do zadnjega svojega dihljeja hoče delati za nemški narod, t. j. hujskati.

SLOVENEC UMRL V AMERIKI.

Cleveland, 7. marca. Umrl je 15. pr. mes. v Lake Side bolnišnici rojak Martin Dolinar, star 34 let. Doma je bil in vasi Predoslje na Gorenjskem, kjer zapušča ženo in šestletnega sina.

HOFRICHTERJEVA KRIVDA.

Dunaj, 7. marca. Hofrichterjeva krivda je dokazana. Kakor znano, je prišlo neko pismo s ciankalijem na nadporočnika A. tudi v Bilek, namestu v Arad. V Hofrichterjevi miznici so našli častniško adresno knjigo, katero mu je posodil neki tovariš, in v tej knjigi je nek list v knjigi tako prestavljen, da se čita pod imenom nadporočnika A. Bilek namestu pravilno Arad. V Hofrichterjevem stanovanju so našli tri ponarejene vojaške potne liste, na enem je napisan neki višji zdravnik ter je Hofrichter ponaredil podpis polkovnikov. Skoro gotovo je s tem listom dobil od katerega lekarnarja ciankali. Tudi je Hofrichter poizkušal iz preiskovalnega zapora pošiljati pisma sorodnikom, ker je upal, da jih bo vojak, kateremu se je zaupal, izročal na določene naslove, vojak je pa pisma izročal — stotniku avtoritorju. Tako je v nekem pismu stalo: »Točka 2 in 3 naših izjav se morata strinjati.« »Daj izročitelju zopet 10 kron.« »Črni klobuk mora iz mojega stanovanja izginiti in tudi civilne obleke.« Stotnik avtoritor se je peljal v Linc in ondi res konfisciral

civilno obleko, o kateri je Hofrichter v preiskavi izjavljal, da je ni nikdar imel. Skoro gotovo si je v tej obleki pridobil ciankalija. Tudi sorodniki Hofrichterjevi sedaj več ne dvomijo o Hofrichterjevi krivdi. Žena Hofrichterjeva se je, kakor znano, odrekla pričevanju, svojega strica je pa Hofrichter s pismom pozval, naj se kot sorodnik odreče pričevanju.

MLADOČEŠKI KONGRES.

Praga, 7. marca. Mladočeška stranka določuje za 2. in 3. april strankarski kongres, na katerem se bo razpravljalo o smeri mladočeške politike in strankinih financah.

VOHUNSTVO.

Krakov, 7. marca. V soboto so artovali več oseb, ki so osumljene vohunstva za Rusijo. Med aretovanci je tudi neka 23-letna žena, ki je posredovala med varavskimi vojaškimi oblastimi in vohni. Našli so mnogo obtežilne snovi.

V MONAKOVEM TUDI HOČEJO USTAVO.

Monakovo, 7. marca. Tu je bila včeraj velika demonstracija za ustavo. Množica je zahtevala od kneza, da dá ustavo do 19. marca.

SNEŽNI PLAZ ZASUL 60 DELAVCEV.

New York, 7. marca. Brzjavno se poroča iz Revestoche v Angleški Kolumbiji, da je zasul in ubil snežni plaz 60 mož, ki so delali na Rogeškem prelazu pri parnih snežnih pljužih. Novejše brzjavke poročajo, da je število žrtev 35 do 50.

VEZUV ZOPET BLUJE.

New York, 7. marca. Vezuv se zopet pripravlja na erupcijo. Napravili sta se ob žrelu dve odpertini, iz katerih prihaja plin in pepel, iz notranjščine se čuje votlo gromenje.

Razne stvari.

Za obnovitev slovaške »Malice«, ki jo je pred leti ogrska vlada razpuštila in zaplenila vse veliko premoženje, bodo prosili Slovaki. V to svrhu odpošlijo v Budimpešto posebno deputacijo pod vodstvom dr. Mudronja.

Pravno fakulteto na Cetinjah nameava ustanoviti knez Nikola; imela bo edini namen vzgajati dobre državne uradnike. Predavale bi se te-je discipline: Narodno gospodarstvo, pravno in državno pravo. Profesorji pridejo iz Rusije.

Ruska carska grobnica okradena. Iz ruske carske grobnice v Peterpavlovske trdnjavi je bilo ukrašenih okolo dvajset dragocenih zlatih križev.

Slovaška župnika Hlinko so, kakor poročajo iz Budimpešte, en mesec prekmalu pomotoma izpustili iz ječe. Sedaj je Hlinka, ki je na Dunaju, dobil poziv, naj pride takoj nazaj v Szegedin, da obsedi še en mesec.

Štrajk v semenišču. V grško-vzhodnem semenišču v Karlovcu štrajka 50 semenišnikov radi slabe hrane.

Smrt med poroko. V Antimonbanya se je zvršil tragičen dogodek. Nek ruadar bi moral poročiti nalepše dekle onega kraja. Med poroko pa se je naenkrat zgrudila nevesta na tla vpričo svatov ter umrla. Zadela jo je srčna kap.

Grozna rodbinska tragedija. Iz Linca, 5. marca: Gostilničar Josip Mannhartsberger v Ridetu je danes zjutraj ustrelil svojo soprogo in svoja dva sina Rudolfa in Ivana, svojega sina Josipa je težko poškodoval. Nato je Mannhartsberger ustrelil sam sebe.

Zadnji Dalai Lama. Neko staro prerokovanje pravi, da bo trinajsti Dalai Lama zadnji, ki bo vžival čast tibetanskega najvišjega duhovnika in vladarja. Sedanji Dalai Lama, česar pravo ime je Ngavang Lobsang Tubdan Gjamtsa, ki je moral pred nekoliko dnevi bežati pred kitajskimi vojaki v Indijo, je trinajsti Lama, ki opravlja službo največjega vladarja v Tibetu. Sedanjega Dalai Lama opisuje Franco d'Olouče, ki se je približno pred letom vrnil iz potovanja po Kitajskem in Tibetu, ter je imel srečo, da ga je sprejel Dalai Lama v takratni svoji prestolnici Vo-Taj-Čan, ki leži v kitajskem obmежnem pogorju. Dalai Lama je sedel pri sprejemu na prestolu, okoli njega pa so stali številni njegovi duhovniki v rumenih oblekah. Takrat je bil star 35 let, in vsled precej zarastle brade je izgledal nekako divje, vojaško, medtem ko so kazale obrazne poteze utrujenost in zmučenost. Obrazne poteze sicer niso bile dosti drugačne kot kakega Europejca, čudna pa je barva obraza, namreč oranžno rumena. Ako s mislimo, da je bil oblečen še v svetlo rumen plič, rumene hlače ter da je imel na nogah tudi rumene škornje, si lahko predstavljamo, da je mogel načrpati Dalai Lama v gotovi mriji fan-

tastičen vtis na Franca. Glave ni imel pokrite, a lase kratko ostržene. Razgovor med d'Olouce in Dalai Lamom je bil pač nekoliko težaven. Treba je bilo treh tolmačev. Nek Kitajec je prestatil franc. govor nekemu Mongolcu, ki ga je pretolmačil Tibetancu in ta je šele pojasnil Francozove besede Dalai Lamom, ki je vprašal po namenu njegovega potovanja. Za Dalai Lamom je najvišji gospod v Tibetu Taši Lama, ki pa se peča bolj z duhovskimi posli. Taši Lama vlada v svoji prestolnici Tašihupo, kjer je sprejel tudi znanega tibetskega raziskovalca Sven Hedina.

Pustna šala. Poveljnik angleške vojne ladje »Dreadnought« je dobil brzjavko od admirala, da pridejo abeinski princi pregledat vojno ladjo, naj pripravi vse potrebno za sprejem. Res so prišli ob določeni uri trije princi in ena princezinja na ladjo. Po glavi so bil obriči, črne zabuhle ustnice, po prsih polno dragocenosti. Godba je igrala nacionalno himno sanzibarsko. Mornarji so stali ob obeh straneh. Po končanem pregledovanju so princi razdelili nekaj nepoznanih redov. Ko je poveljnik poslal poročilo admiralu, se je izkazalo, da je bila to šala. Širje se se napravili v prince, obleko so dobili v garderobni izposojilnici, brzjavka je bila seveda tudi nalašč poslana in poveljnik bojne ladje je ostal s takim dolgim nosom, da mu visi, kakor pišejo listi, še čez krov.

Divji psi v Mostaru so postali velika nadlega za okolico. Klatijo se v večjih toplah območjih in po napadajo drobnico. Tako so nedavno v neki vasi blizu Mostara razigrali in požrli 20 ovac, v neki drugi vasi pa 14 koz.

Stoletnica berolinskega vseučilišča se bo vrnila letos.

Hrvatski ljudski dom v Chikagu zgradi tamkajšnji Hrvati.

Drugi simplonski predor. Poroča se iz Bozna: Drugi simplonski železniški predor, ki se mora po dogovoru izvršiti v določenem času, prizadeva graditeljem mnogo skrb. Ze v početku grajenja so naleteli na množe težkoče, vsled česar obstoji nevarnost, da se poruši neka galerija. Izkazalo se je tudi, da bodo stroški znašali 35 milijonov frankov, in ne 28, kot se je prvotno izračunalo. Poleg tega se je tudi treba pogoditi z neko drugo tvrdko, ker je prvi solastnik sedanje stavbne tvrdke — Brandt in Brandau — umrl, a drugi težko obolel.

Zenske kandidatinje za francosko zbornico. Prvoboriteljice za ženske pravice na Francoskem se pripravljajo na posebno demonstracijo v prilog svojih pravic. Kandidirati hočejo v državni zbor. Ta demonstracija bo popolnoma platonska, ker po zakonu ženska tudi na Francoskem ne more biti izvoljena, a ni dvoma, da na ta način obrnejo pozornost politikov na njihove pravice. Kandidatinja bo tudi madame Marguerite Durand, urednica ženskega lista »La Fronde«, ki je sicer prenehala izhajati, a bo za časa volivnega boja zopet izsel.

plovna umetnost bi znala nevarha postati carini!

Car Nikolaj prvi vitez bolgarskega reda. Kralj Ferdinand je uvrstil ruskega carja kot prvega viteza v novoustanovljeni red sv. Cirila in Metoda in mu izročil redovno verižico.

50letnico pisateljskega in zdravniškega delovanja je praznoval 6. t. m. v Belgradu srbski politik, pisatelj in zdravnik dr. Vladan Gjorgjević. Slavnosti so se med drugimi udeležili akademija znanosti, naučno ministrstvo in društvo zdravnikov.

Najmlajši vseučiliščni dijak na svetu. Na vseučilišču v Bostonu je vpisan William Sidis, ki je star 11 let. Deček je sin dr. Sidisa, ki ga je sam vzgojil in ga učil pisati in brati v najnežnejši dobi. Mali deček je že z dvema letoma znał izvrstno brati, a s štirimi pisati na pisalni stroj. S šestimi leti se je učil razne jezike, s sedmimi se je učil nemško, francosko, latinsko in grško. Pred tremi leti je izdelal maturo. Nodobno vseučilišče ni hotelo sprejeti mladega 9letnega dečka. Medtem ga je vendar sprejelo vseučilišče v Bostonu in sedaj je najmlajši vseučiliščnik na svetu. Oče malega pravnika ga je začel učiti čitati, ko je bil star eno leto, posebno sposobnost je pokazal za matematiko.

Darovi.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so dalje poslali sledeči p. n. dobrotniki: 175 K: darovale dame slovenskega akad. plesa 5. februarja v Ljubljani; po 100 K: klub na prednih slov. dijakov v Celju, posojilnica v Celju in v Mariboru; po 50 K: slavno županstvo in Zagorju ob Savi in neimenovan v Ljubljani; 40 K 22 vin.: nabral gospod dr. J. Červeny, Cerknica; 30 K: slavno županstvo Litija; po 20 K: dr. Janko Babnik, c. kr. dvorni svetnik, Dunaj, Martin Colarič, Ljubljana, A. Deles, c. kr. ravnatelj pomožnega urada, Trst, Fran Dolenc, Stara Loka, Martin Jurkovič, dekan, Ljutomer, Fran Majdič, Jarše, dr. Ivan Pejkolj, deželnji sodni svetnik v pok., Dunaj, gospa M. Seidl, Novomesto, Al. Vodnik, Ljubljana, dr. Dragotin Treo, odvetnik, Gorica, Mestna blagajna v Idriji, posojilnica v Slov. Bistrici in v Trebnjem; 16 K: Ignac Gruntar, c. kr. notar, Ribnica; 15 K: Fran Kadunc, profesor na deželnih višjih realki, Banjaluka; 12 K: Ivan Vrhovnik, trnovski župnik, Ljubljana; po 10 K: dr. Janko Benedik, Bled, dr. Fr. Göstl, vodja deželne blaznice, Studenec Andrej Jakil, tovarnica Rupa, dr. Josip Jelenc, Dunaj, dr. Fr. Kos, c. kr. profesor, Gorica, dr. Otmar Krajec, Ljubljana, dr. Vek. Kukovec, odvetnik, Celje, R. Marenčič, trgovec, Kranj, Fr. Matejčič, c. kr. deželni šolski nadzornik, Trst, Martin Ogorevc, Konjice, Tomo Pavšlar, Kranj, Anton Peterlin, c. kr. profesor, Ljubljana, Ivan Petrič, c. kr. inženir, Dunaj, dr. Anton Pavšič, c. kr. sodni svetnik, Trst, dr. Albin Poznik, c. kr. notar, Novomesto, Anton Reich, c. kr. ravnatelj, Ljubljana, dr. Reja, zdravnik, Komnen, Fr. Roblek, državni poslanec, Žalec, dr. Fr. Rosina, Maribor, Jos. Rotner, c. kr. sodni svetnik, Vrantsko, dr. Matija Schmiermaul, Rajhenburg, Ferdinand Seidl, Gorica, dr. Gvidon Srebre, Brežice, K. Šavnik, Kranj, Ivan Šepic, Konjice, dr. Škarja, deželnji tajnik, Ljubljana, M. A. Ternovec, c. kr. dvorni svetnik v pok., Trst, Anton Trevn, Jeznice, dr. Pavel Turner, Maribor, Ivan Valenčič, Trnovo in slavno županstvo Poljane nad Škofjo Loko; 8 K: M. Mlađi, Dunaj; po 6 K: Fr. Gasparin, c. kr. profesor, Dunaj, Alojzij, c. kr. finančni komisar, Radovljica, dr. Karol Racner, c. kr. davčni svetnik v pok., Gradec, Peter Zink, c. kr. sodnik, Volosko; po 5 K: Karol Barbarič, Novomesto, dr. Alojzij Brenčič, odvetnik, Celje, dr. Anton Brumen, odvetnik, Ptuj, dr. Jože Debevec, c. kr. profesor, Kranj, dr. Anton Furlan, c. kr. sodnik, Brdo, dr. Jos. Globenik, odvetnik, Novomesto, dr. Fr. Horvat, c. kr. notar, Brežice, Jakob Kogej, c. kr. notar, Postojna, Rudolf Kokalj, Kranj, Lavrenčič in Domicelj, Gorica, Luka Lavtar, c. kr. profesor, Maribor, Ivan Liesskounig, ravnatelj v p., Gradec, Matija Marinček, c. kr. notar, Tržič, Fr. Martelanc, c. kr. okrajni živinozdravnik, Tolmin, Fran Pahernik, veleposestnik, Vuhred, dr. Vlad. Pertot, Dunaj, And. Podhostnik, župnik na Rečici ob Savinji, Henrik Schreiner, c. kr. ravnatelj, Maribor, Jos. Sitter, c. kr. sodni svetnik, Brežice, Otmar Skale, c. kr. okrajni živinozdravnik, Novomesto, dr. Jak. Sket, c. kr. vladni svetnik, Celovec, Anton Skok, Domžale, Ant. Svetina, c. kr. notar, Pliberk, Iv. Tomaževič, ravnatelj v pok., Dunaj, Evg. pl. Trbuhočič, Velika Loka pri Trebnjem, Ivan Vidmar, c. kr. poštni višji upravitelj, Pulj, Ivan Vončina, magistratni ravnatelj, Ljubljana, Norbert Zanier, Št. Pavel v Sav. dol., Fran Žagar, Barčkovlje, dr. Anton Žižek, Ormož; po 4 K: Janez Klemenčič, višji poštni kontrolor, Ljubljana, Fr. Košmelj, Zeleznički, dr. Fr. Perne, Kranj, Lav. Schwentner, Ljubljana; po 3 K: Fr. Nemec, Nabrežina, Anton Nežič, dekan, Čeplič, Jože Reisner, c. kr. prof., Ljubljana, dr. Jože Tominšek, Ljubljana, VI. Vojska, Gradec, M. Windischer, Kranj; po 2 K: Fr. Cerar, Domžale, Iv. Engelsberger, Tržič, Jos. Farkaš, Št. Jurij ob Ščavnici, L. Fürsager, Radovljica, Jos. Hafner, Škofja Loka, Fr. Heric, Praga, Fr. Jelevčan, Gorenja vas, dr. Fr. Kogoj, Jesenice, Iv. Krulec, Ljubljana, Št. Lapajne, Ljubljana, Fr. Omanov, Zeleznički, Fr. Omersa, Kranj, dr. Jos. Pavlin, Gorica, Anton Petriček, Žalec, Martin Schuster, Mozirje, dr. Fr. Vončina, Krško; po 1 K: Fr. Drn in Rajko Polak v Tržiču. — Odbor se iskreno zahvaljuje p. n. dobrotnikom in prosi novih podpor. Darove sprejema blagajnik Ivan Luzar, nadrevideči juž. žel. v pok., Dunaj, III/3, Reisnerstraße 27.

PREKLIC.

Podpisani svarim vsakogar, naj moji ženi Neži Danič na moje ime ničesar ne posodi ali kreditira, ker nisem plačnik za njene dolbove.

Ivan Danič,
sluga v »Katoliški Tiskarni«.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 7. marca.

Pšenica za april 1910	13.42
Pšenica za maj 1910	13.20
Pšenica za okt 1910	10.93
Rž za april 1910	8.68
Oves za april 1910	7.36
Koruba za maj 1910	6.30

mlačneje.

Meteorologično poročilo.

Vlžina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Cas opaževanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Predvajna v 24 urah v mm
5. 9. zveč.	742.4	2.9	sr. szah.	jasno	
6. 7. zjutri.	743.1	-2.6	sl. jzah.	*	0.0
6. 2. pop.	741.6	9.0	sr. jjzah.	*	
6. 9. zveč.	742.2	3.6	sl. szah.	*	
7. 7. zjutri.	42.2	-2.2	sl. jzah.	megla	0.0
7. 2. pop.	40.9	11.0	sl. jug	jasno	

Srednja predvračajna temp. 3.3°, norm. 1.9.

Srednja včerajšnja temp. 3.3°, norm. 2.1°.

Franca Adamiča

vrinjara

poklicati danes zjutraj ob 6. uri po dolgi mučni bolezni, previdenega s sv. zakramenti za umirajoče v 79. letu starosti v boljše življenje.

Pogreb predragega pokojnega bo v tork, dne 8. t. m. ob 1/2 5. uri po poldne iz hiše žalosti Spodnja Šiška Stev. 63 na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja.

Spodnja Šiška, 7. marca 1910.

Jerica Adamič, soproga. — Avgust Adamič, sin. — Marija Adamič, hči. — Fani Adamič roj. Milotti, sininja. — Jožef Dežman, Friderika, Marica, Natalija, Oskar, Gusti, vnuki in vnukinja.

VRTNAR

star 20 let, z dobrimi izpričevali

išče službe.

598 Naslov pove uprava »Slovenca«. 3-1

Posestvo s hišo, hlevom, podom, 2 kozolcem, zidano kuščo, sušilnicno, za sadje in velikim sadnim vrtom se proda. Pri hiši je vodnjak. Travnik, njive in gozdji merijo skupaj 50 johov. Cena 14.000 K. Natančnejše pove g. Jos. Grošelj v upravitelju Slovenca. 612 2-1

Izurjene delavke

v šivanju perila se sprejmejo pri M. 619 Alešovec, Poljanska cesta. 3-1

JAN. KUBRYCHT Zaloge kave in čaja

Praga, Malá Strana, Tržiště
pošilja samo malo časa po nastopnih cenah franko zaduje postaje kavo zelo izbornega okusa.

Karakas 5 kg 13 K, Now. Pranada 5 kg 14 K, Costarica 5 kg 15 K, Ceylon plant. 5 kg 16 K, Mokka 5 kg 16-50. Zgana kava: 1 kg K 2.70; K 2.90; K 3.10; K 3.50; K 3.80; K 3.90; K 4.10. 503 6-1

50% prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, sladkorju in kavi; **kri, moč, zdravje** dosegete in ohranite, ako pijete

SLADIN

Kdor se hčo o tem preprati, dobi vsak 3601 knjižico brezplačno

v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani

ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

Zlate svetline: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
distil. sred.
stvo
Seydlin Izdelovalatelj
G. Seydl
Ljubljana, Špital.-Stritar. ul. 1

HIŠA

na glavnem trgu v Kamniku z večletno upeljano železniško trgovino, trgovino s šecerijskim blagom, mokarijo izkuhu in ključavninarstvom se takoj odda v najem z vsemi prostori ali tudi razdeljeno. Eventuelno se tudi proda.

609 3-1

Tudi se proda po ugodni ceni godbeni automat »Rigoletto«. — Naslov pove upravitelju »Slovenca«.

Tubuli fumales

cum herba Cannabis indicae dosim

Sig. cigarete iz indijske konoplje.

S tem receptom se dobi v vsaki lekarni le proti zdravniškemu predpisu, škatljica po 1 krono. Obenem so sredstvo proti astmi, učinkujejo pomirjevalno in boli lajšajoče na soplne organe.

Edini izdelovalatelj

lekarnar Trnkoczy

v Ljubljani, Kranjsko.

531 10-1

Hotel Adrija v Vipavi

z obče znanim prijaznim vrtom za goste »Podskalo« se odda z radi bolezni sedanjega najemnika s 1. aprilom t. l. ali tudi preje na račun. — Pojasnila daje hotelier Matija Wasmeyr v Vipavi.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 44.

Podpletavanje nogavic

par po 50, 60 in 70 vinar-
z jev prevzema v vrsti :

domača pletilna industrija

Ljubljana, Sv. Petra cesta 45.

Puškarski učenec

iz poštene hiše, ki zna tudi nekaj nemški, se tako sprejme pri g. Karolu Čutiču, puškarju v Mariboru, Grajska ulica 18. 623 3-1

Puncecca Pasini

zadošča le 40 gr. na 1/2 litra vrele vode in

najboljši punč

je gotov. Neprimeren glede aroma in okusa. — Prednost ima pred vsemi piščaki. Priznano najboljša znamaka. Povod uveden. Naročila na izdelovalatelja

Fausta Pasini, Trident, Tirolsko, ali pa na

Glavno zastopništvo za Ljubljano in Kranjsko:

3475 Janko Traun. 13 1

Poziv!

V konkurzno maso Ivana Miklavca, prof. trgovca v Ljubljani, Lingarjeva ulica „pri sv. Cirilu in Metodu“ spadajoča, dobro opremljena manufakturna zaloga dobrega modnega blaga, ženske in moške oblike, sukne, perila, platna i. t. d. je v celoti na prodaj proti gotovemu plačilu in takojšnjemu odvzetju.

Vzorci na razpolago!

NOVOSTI MANUFAKTURNEGA BLAGA 1910!

Vzorce pošiljava franko!

LENASI & GERKMAN

Ljubljana, Stritarjeva ulica 4.

Sukno, kamgarn, damske blage, delen, batist, zefir, kreton, platno, šifon, gradl, garniture, preproge, zavesne, odeje, pleti, šerpe, rute v veliki izbiri.

SOLIDNE CENE.

Krojaškega pomočnika

izurjenega, sprejme takoj za trajno delo proti dobrim plačem Oroslav Slapar, krojaški mojster, Ravnikarjeva ul. 13, Ljubljana.

Ustna voda „Euodin“

Specialiteta za kadilce.

Oglavna zaloge:

Lekarna Ub. pl. Trnkoczy v Ljubljani

Cena K 2.— 52—1

N. F. Schaffer

nadzornik c. kr. državne železnice v Beljaku prosi, da se mu dospošje 11 škatelj tako izborni učinkujocih 3281

Salmijakovih pastil

(kašelj lajsajočih, slez razkravajočih)

lekarja Piccoli v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, papeževega dvornega založnika. Ena škatljica 20 vin., 11 škatelj 2 kroni. Naročila po povzetju.

V sled opustite svoje tovarne za kavne primesi na Glincah (15 minut pešpoti iz Ljubljane)

oddam v najem obsežne tovarniške prostore

in event. nekaj vodne sile pod zelo ugodnimi pogoji. 476 1 Ivan Jelačin, Ljubljana.

Slavnemu občinstvu v blagohotno znanje.

V prijetno dolžnost mi je se sl. občinstvu najprisrčno zahvaliti za skozi toliko let izkazano mi naklonjenost.

Obenem si usojam najvlijudnejne naznanit, da sem oddala svojo trgovino gg. bratoma Josipu in Juliju Kobé v najem

katera jo bosta popolnoma neizpremenjeno vodila dalje.

Prosim vladivo slavno občinstvo, da ohrani svoje tej trgovini do sedaj izkazano zaupanje tudi mojima naslednikoma.

Priporočam se velespoštovanjem

M. Seidl.

Podpisana si usojava slavnemu občinstvu naznaniti, da sva prevzela staro ter dobro znano 557 2—1

trgovino s špecerjskim indelikatesnim blagom M. Seidl v Novem mestu.

Prosiva vladivo slavno občinstvo, da ohrani svoje tej trgovini do sedaj izkazano naklonjenost tudi v bodoče.

Imela bova v zalogi vedno sveže ter najbolje blago, stregla slavno občinstvo vedno solidno in po nizkih cenah, ter skušala, da cenzene odjemalce v vsakem oziru zadovoljiva.

Priporočava se velespoštovanjem

Brata Kobé.

Trgovina z vinom, žganjem in poljskimi pridelki išče

potnike

za Kranjsko, Štajersko in Koroško. Samo prve moči naj vpošljijo svoje ponudbe s zahtevo plače do 16. t. m. na 620 upravo »Slovenca«. 3—1

Otvoritev konjske mesnice.

Dovoljujem si slav. občinstvu vladivo naznaniti, da sem dne 1. sušca otvoril v Metelkovi ulici št. 4, po domače „pri Šmajhelnu“

konjsko mesnico združeno s sušilnico konjskega mesa.

Z večletnim delovanjem v tu- in inozemskih podjetjih, sem si pridobil spremnost da zamorem cenj. odjemalcem kar najbolje postreči; posebno še opozarjam na moje špecialitetne klobase. Se ujednoprporočam

589 FRANC POHL.

NB. Cenj. imejte klavnih konj v okolici in po deželi, opozarjam, da naj se radi prodaje namesto na tržaške prekupevalec naravnost name obracajo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Bon-Hur. Roman iz česov Kristusovih (Wallace) K 4:50.

Skrivnosti srca. Novele: Častna beseda. — Sin. — Strokovnjak. — Odvadica. — Pahljač. — V pasti. — Kandidat. — Spisal Paul Bourget, poslovenil A. Kalan. K 1:20, vezano K 1:40.

Vstaja Skenderbegova. Zgodovinska povest. Iz angleščine prevel J. M. — 60 v., vez. 80 v.

Morski razbojniki. Angleško spisal kapitan Marryat. — K 2:50, vezano K 3:70.

Zločin in kazen. Roman. (Dostojewskij-Levitik). — K 10:50, vezano K 13:—.

Utrinki. Črtice in potopisi (Krašovec). — K 2:—.

Igračke. Črtice in podlistki (Milčinski). K 2:—, vez. K 3:—.

Jari junaki. Humoreske (Murnik). — K 2:50, vezano K 3:50.

Navihanci. Okroglo povesti (Murnik). — K 2:50, vezano K 3:50.

Znanci. Zbirka humoresk in povesti. K 2:—, vezano K 3:—.

Z ognjem in mečem. Zgodovinski roman (Sienkiewicz). — K 4:50, vez. K 6:50.

Jernač-Zmagovčič. Povest (Sienkiewicz). K —60, vez. K 1:40.

Hiša ob Volgi. Povest (Stepnjak). — Stepni kralj Lear (Turgenjev). K 1:20, vezano K 2:20.

Rodbina Polaneških. Roman. — K 10:—, vezano K 12:—.

Mali vitez-Pan Volodijevski. Zgodovinski roman. — K 7:—, vezano K 8:40.

Brez dogme. Roman. — K 3:—.

Miklova Zala. Povest iz turških časov (Sket). — K 1:80.

Izdajavec. Zgodovinska povest iz turških časov. — K 1:—.

Oče naš. (Malavašič). — K 1:50.

Vojska na daljem Vzhodu. (Dr. Lampe). K 4:80, vez. K 6:—.

Potop. Zgodovinski roman. (Sienkiewicz). — K 6:40, vezano K 9:20.

Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo (Kalan). I. zvezek. K —80, trdo vezano K 1:10.

Gozdarjev sin. Povest (Finžgar). — K —20.

Mož Simone. Roman (Champol). — Hajdamaki. Poem z zgodovinskim uvodom. — K 3:40, vezano K 4:50.

Srce. Amicis. 4 zvezki. — K 1:60.

Kako sem se jez likal. Povest slovenskega trpina. Jakoba Alešovca izbrani spisi. I. del. K 1:20, vezano K 2:—.

Vohun. Roman (Cooper). K 1:60.

Andrej Hofer, tirolski junak. Ljudska igra. K —80.

Quo vadis? Roman iz Neronove dobe (Sienkiewicz). — Vez. K 5:50.

Dobra kuharica. (S podobami). Minka Vašičeva. — Vez. K 6:—.

Zbirka domaćih zdravil. K 1:—.

Domäne in tuje živali. (Erjavec). 2 zvezka. K 4:—.

Metulji v podobah. 129 barvanih podob. K —80.

Občna zgodovina. (Stare). K 15:—.

Janežič-Hubel, **Slovensko-nemški slovar.** K 6:—, vez. K 7:20.

Janežič-Bartel, **Nemško-slovenski slovar.** K 6:—, vez. K 7:20.

Slovensko-nemški slovar. (Kramarčič). Vezano K 2:20.

Zivljenje svetnikov in svetnic božjih. 2 zvezka K 11:—, vezano K 14:80.

Kristusovo življenje in smrt. (Kocijančič). 2 zvezka K 8:—, vezano K 11:—.

Fabijola ali cerkev v katakombah (Zupančič). — K 1:20.

Stric Tomova koča. (Stowe). — Vez. K 1:40.

Mlinarjev Janez. Zgodovinska povest. — K —80.

Jurčičevi zbrani spisi. 11 zvezkov. — Vsak zvezek je zase celoten in velja K 1:20, vezan K 2:—.

Andrejčkovega Jožeta spisi. 1., 2., 3., 4., 6., 7. in 8. zvezek velja po 30 v., 5. zvezek (Žalost in veselje) pa 90 v.

Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest (Šenoa). K 1:60, vezano K 2:60.

Odprtje Amerike. Vezano K 2:—.

Malo življenje. Povest (Detela). K 1:—, vezano K 1:90.

Zadnji dnevi Jeruzalema. Zgodovinski roman (Spillmann). K 3:80, vezano K 5:40.

Medvedji lov. — **Cukova gostija.** (Brinar). vezano K —80.

Prihajač. Povest (Detela). K 1:90.

Šaljivi Slovence. (Brezovnik). K 1:50.

Razne povedi za mladino in ljudstvo: Jama nad Dobrušo.

— Ljubite svoje sovražnike. — Kanarček. Kresnica. Kapelica v gozdu. — Avstrijska ekspedicija. — Maron, krščanski deček z Libanona. — Slavček. Nema deklica. — Darinka, malo Črnogorka. — Marijina otroka — Najboljša dedičina. Leseni križ. — Postojnska jama. — Praški judek. — Crni bratje. — Doma in na tujem. — Ujetnik morskega roparja. — Prestola na morišče. — Arumugam, sin indijskega kneza. — Zvesti sin. — Eno leto med Indijanci. — Rdeča in bela vrtanca. — Hildegarda, zveličana cesarica. — Angelj sužnjev. — Hirlanda, bretanska vojvodinja. — Kljukec lažnji. — Prst božji ali izgledi božjih kaznij. 2 zvezka. — Izdajala domovine. — Mirko Poštenjakovič. — Pri Vrbovčevem Grogl. — Sto beril za otroke. — Maršal grof Radecki. — Erl. — Močni baron Ravbar. — Najdenček. — Naselnikova hči — Maksimiljan I., cesar mehičanski. — Nezgoda na Palavantu. — Nikolaj Zrinjski. — Pavilha v slovenski obliki. — Pod turškim jarrom. — Car in tesar. — Knez Črni Jurij. — Potovanje v Liligut. — Vstajenje. — Repovš. — Tiun Ling, kitajska morski razbojnik.

Vsaka teh povedi je knjižica zase in velja 40 v, s poštnino vred 45 v.

Krvna osveta. — Količina in stepa. — Za kruhom. — Berač. Elizabeta. — Boj s prirodo. Treskova Uršika. — Soince in senca. — Svitoslav. Vsaka navedenih povedi je knjižica zase in velja 30 v, s poštnino 35 v.

Biserice iz belokranjskega narodnega zaklada. 2 zvezka K 4:50, vezana K 6:50.

Slovenske besede v slovenščini. (Breznik). K —80.

Knjigovodstvo. (Podlesnik). I. del. (za društva, čebelice itd.) Vez. K 3:20.

Knjigovodstvo. (Podlesnik). II. del. (Obravnavo poslovanje zadrug, hramnic, posojilnic in denarnih zavodov splošnih).

Katoliški verouk. I. del. Resničnost katoliške vere. (Dr. Svetina). Vezano K 2:80.

Katoliški verouk. II. del. Resničnost katoliške vere. (Dr. Pečjak). Vezano K 2:80.

Dvanajst večerov. (Mahnič). K 1:40.

Zgodovina novejšega slovenskega slovstva. (Grafenauer). I. del. K 2:—.

Biserice iz belokranjskega narodnega zaklada. 2 zvezka K 4:50, vezana K 6:50.

Slovenske besede v slovenščini. (Breznik). K —80.

Knjigovodstvo. (Podlesnik). I. del. (za društva, čebelice itd.) Vez. K 3:20.

Knjigovodstvo. (Podlesnik). II. del. (Obravnavo poslovanje zadrug, hramnic, posojilnic in denarnih zavodov splošnih).

Katoliški verouk. I. del. Resničnost katoliške vere. (Dr. Svetina). Vezano